

СПАДКОВІ АСПЕКТИ МОЗКОВОГО ІНСУЛЬТУ

Коленко О.І.

СумГУ, кафедра нейрохірургії та неврології

Пандемічний характер мозкового інсульту (МІ) останніми роками, на жаль, зумовлений способом життя наших співвітчизників (шкідливі звички, контроль артеріального тиску та рівня цукру крові, ставлення до власного здоров'я взагалі). Однак вплив цих чинників реалізується в зв'язку з генотипом окремої людини. Тобто, певний генотип, який раніше ніяк себе не проявляв, в певних умовах, чи в певній ситуації починає реалізовуватися. Систематичні епідеміологічні дослідження та спостереження груп з обтяжливою та необтяжливою спадковістю, вивчення конкордатності у моно- та дизиготних близнюків, вивчення родинного анамнезу осіб з серцево-судинною патологією, з'ясували, що генетичні фактори відіграють важливу роль в розвитку цереброваскулярних захворювань.

Існує багато моногенних патологічних станів, що спричиняють розвиток МІ особливо в осіб молодого та середнього віку. До цієї групи відносяться і мітохондріальні хвороби, аутомно-домінантна артеріопатія, гомоцістеїнемія, спадкові коагуло- та гемоглобінопатії, хвороба Фабрі та інш. Але все вищезгадане зустрічається доволі рідко. Більшість МІ виникає в осіб похилого віку та є мультифакторіальними полігенними станами, тому на сьогодні важливою проблемою є вивчення основ формування полігенних ішемічних інсультів і факторів їх ризику. Низка масштабних досліджень довела, що з великою ймовірністю спадковими є провідні фактори ризику МІ, а саме: артеріальна гіпертензія, гіпертрофія міокарда, дисліпопротеїдемія, підвищений вміст глюкози крові. Крім того спадкування МІ з боку обох батьківських ліній в декілька разів збільшує ризик виникнення МІ або транзиторних ішемічних нападів.

На теперішній час в якості генів-кандидатів розглядають гени ренін-ангіотензинової системи, NO-синтаза, атерогенеза і гемостаза.

Незважаючи на певні труднощі вивчення генетики МІ, а це неможливість спостереження родичів внаслідок похилого віку пацієнтів, гетерогенність патогенетичних варіантів інсульту, наявність поєднання факторів ризику які можуть визначатися одним геном, генетичні дослідження є перспективною ланкою розвитку профілактичної медицини.